

Források

Konzultáció a jövőbeni „EU 2020” stratégiáról. (Bizottsági dokumentum, 2009. november 24.)

European Industry in a changing world – updated sectoral overview, 2009. (Commission staff working document, 30 July 2009)

The raw materials initiative – meeting our critical needs for growth and jobs in Europe (Communication from the Commission to the European Parliament and Council, 2008)

The Lulea Declaration – a response to the raw materials initiative (October 2009)

A European Eco-Efficient Economy – governing climate, energy and competitiveness (Report for the 2009 Swedish Presidency of the EU)

Számos egyéb EU-s és hazai dokumentum a környezetvédelemről, klímavédelemről és a tárgyalat iparágakról.

■ EGYETEMI HÍREK

A 80 éves dr. Farkas Ottó professor emeritus köszöntése

A Miskolci Egyetem, annak Műszaki Anyagtudományi Kara, valamint Metallurgiai és Öntészeti Tanszéke a szakmai és tudományos közélet jeles képviselőivel együtt „Vaskohászati konferencia” keretében köszöntötte dr. Farkas Ottó professor emeritust 80. születésnapja alkalmából (1. kép). A Miskolci Akadémiai Bizottság székházában 2010. február 26-án tartott ünnepséget Lakatos István egyetemi tanár, akadémikus, a MAB elnöke nyitotta meg, és elsőként ő köszöntötte Farkas professzort. A megnyitó után az alábbi szakmai előadások hangzottak el:

Lukács Péter: A világ acéltermelésének fejlődése, és abban az ISD Dunaferri Zrt. szerepének lehetőségei

Farkas Ottó: Fejlesztési irányelvek a nyersvasgyártásban

Tóth László: A nyersvasgyártás létjogosultsága az ISD Dunaferri Zrt.-ben, magyar vasércbázis nélkül

Az előadások utáni első köszöntés dr. Patkó Gyula rektor részéről hangzott el, aki Farkas professor életútját ismertette, kiemelve az egyetem életében meghatározó eredményeket hozó feladatait. Dr. Gácsai Zoltán dékán az ünnepelt egykori, a Kohómérnöki Kar érdekében kifejtett dékáni munkáját, dr. Török Tamás tanszékvezető pedig a Vaskohászati Tanszék életében betöltött szerepét méltatta.

A megjelent vállalati vezetők közül Lukács Péter műszaki stratégiai vezérigazgató-helyettes és Cseh Ferenc nagyolvasztómű gyárvezető Farkas professzort mint a Dunai Vasmű, jelenleg ISD Dunaferri Zrt. nyersvasgyártás-fejlesztésének egyik meghatározó közreműködőjét mutatta be. Egyidejűleg Lukács Péter átadta részére a Dunaferri Főtanácsosa cím adományozásáról szóló oklevelet (2. kép). A diósgyőri vaskohászattal kialakult termékeny kap-



■ 1. kép. A konferencia és ünnepség elnöksége

csolatáról Drótos László nyugalmazott vezérigazgató, az Ózdi Kohászati Üzemek nyersvasgyártásában betöltött szerepéről Póczos József, az utódvállalat OAM Ózdi Acélművek Kft. műszaki igazgatója számolt be.

Dr. Dúl Jenő, az OMBKE Egyetemi Osztály exelnöke köszöntésében az OMBKE szakmai közössége és elnöke, dr. Tolnay Lajos nevében Farkas professor tevékenységének hatását méltatta a szakmai közösségeink életében. A professor úr hallgatóinak képviselőként Máté Csilla doktorandusz köszöntötte az ünnepeltet, virágcsokor kíséretében.

Az ünnepséget és a konferenciát a jelen-

lévők hosszas, baráti beszélgetése zárta.

A köszöntések és dr. Farkas Ottó professor emeritus munkásságára utaló információk, valamint publikációs jegyzéke megjelent a Miskolci Egyetem Közleménye B sorozat, Kohászati, 36. köteteként (2010) az Egyetemi Kiadó, Miskolc gondozásában.

✍️ L.K.



■ 2. kép. Farkas professor átveszi az ISD Dunaferri Zrt. kitüntetését

Dr. Jónás Pál 70 éves

Dr. Jónás Pál egyetemi adjunktus 2009. november 19-én töltötte be 70. életévét. Barátai, kollégái, tanítványai és tisztelői 2009. november 27-én az MTA Miskolci Akadémiai Bizottság pinceszobájában köszöntötték.

A Metallurgiai és Öntészeti Tanszék szervezésében tartott bensőséges ünnepségen elsőként dr. Gácsai Zoltán, a Műszaki Anyagtudományi Kar dékánja köszöntötte Jónás Pált. Beszédében méltatta oktatási és kutatási tevékenységét, külön kiemelte, hogy szinte megszámlálhatatlan diplomamunka és tudományos diákköri dolgozat konzulense volt. A kar nevében Verő József-éremében, a Műszaki Anyagtudományi Kar kitüntetésében részesítette az ünnepeltet az oktatásban végzett kiemelkedő munkájáért. Az átadott díjjal járt egy gyönyörű hollóházi porcelánváza is.

A Metallurgiai és Öntészeti Tanszék részéről dr. Tóth Levente méltatta dr. Jónás Pál munkásságát, különös tekintettel arra, hogy Jónás tanár úr a tanszék megalapítása óta aktív oktató és kutató munkát végzett. Szinte hihetetlen, de aki ma Magyarországon öntőmérnökként dolgozik, majdnem mindenki dr. Jónás Pál tanítványa is. A tanszék dolgozói nevében ajándékként egy hollóházi kávékészletet adott át és emlékeztette a jelenlévőket, hogy őt magát is Jónás tanár úr szoktatta rá a kávézásra a közös konzultációik alkalmával.



■ 1. kép. Dr. Jónás Pál az ünneplők körében

A méltatás után dr. Bakó Károly, a Műszaki Anyagtudományi Kar egyetemi magántanára két tortával lepte meg az ünnepeltet. Az egyik torta az Öntészeti Tanszék emblémáját utánozta, a másik egy hengerfejet, utalva az ünnepeltnek az öntészet, azon belül a könnyűfémöntészet területén kifejtett sokoldalú tudományos munkájára.

A Csepelen dolgozó volt tanítványok megalapították a Jónás Tanár Urat Bálványozók Körének Csepeli Helyi Szervezetét. Ennek dokumentációját egy oklevél formájában nyújtotta át az ünnepeltnek dr. Sohajda József, a Magyar Öntészeti Szö-

vetség elnöke. Az oklevél mellé egy virágot öntöző kislányt ábrázoló bronzszobrot adott még át, utalva ezzel is az öntészetre.

A köszöntések sora folytatódott, a jelenlévők (1. kép) néhány kedves mondat, anekdotával emlékeztek az együtt töltött évtizedekre. A végén az ünnepelt megilletődötten köszöntötte meg az ünnepelést, a méltató szavakat és az ajándékokat. Az ünnepség a hivatalos rész után büfébédéllel, kötetlen és kedélyes beszélgetéssel és kávézással folytatódott.

**Svidró Józsefné
– Molnár Dániel**

Beszámoló egy freibergi tanulmányútról

A Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Kht. által meghirdetett „Tudáshidak Borsodból Európába” pályázat révén a Műszaki Anyagtudományi Kar öntész és metallurgus hallgatói, valamint doktoranduszai számára lehetőség nyílt egy egyhónapos külföldi tanulmányúton való részvétellel. A pályázók számára a lehetőséget dr. Török Béla címzetes egyetemi docens biztosította, és a szervezést is ő bonyolította.

Maga a projekt tíz hónapos volt, s mivel komplexitásra törekedett, ezért személyre szabott speciális szakmai feladatokat, szakmai és a helyszíneket tekintve aktualizált EU-ismereteket és humánjellegű felkészítést is tartalmazott. A felkészítő elő-

adásokat vizsga követte, ahol a pályázók bizonyíthatták sikeres felkészültségüket.

A metallurgusoknak Ausztriában, a Leobeni Egyetem Metallurgiai Intézet Fémkohászati Tanszék-csoportjánál volt lehetőségük eltölteni az egy hónapot, míg az öntészek a Freibergi



■ 1. kép. Tóth Márta, Tokár Monika, Szombatfalvy Anna

Egyetem Öntészeti Intézetével ismerkedhettek meg. A projekt alapvető célja az volt, hogy növelje és bővítsa az észak-magyarországi régióban képzett és itt elhelyezkedni kívánó műszaki szakemberek szakmai és általános tudásalapját, valamint megkönnyítse számukra a régió iparában, illetve felsőoktatásában, kutatóhelyein való tartós elhelyezkedést és az EU-kompatibilis szakmai és tudományos ismeretek alkalmazását.

A németországi tanulmányúton hárman vettünk részt, mégpedig *Szombatfalvy Anna* 3. évfolyamos doktorandusz hallgató, *Tokár Monika* 1. évfolyamos MSc hallgató és *Tóth Márta* 3. évfolyamos BSc hallgató (1. kép). Szombatfalvy Anna az öntészeti Al-Si olvadékok zárványtartalmának olvadékezeléssel történő csökkentési lehetőségei témában kutatott, amely doktori témája is, Tokár Monika az alumínium nyomásos öntéssel kapcsolatosan szerzett hasznos ismereteket, míg Tóth Márta a közel eutektikus AlSi12 ötvözet forgó mágneses térben való kristályosodásának vizsgálatával foglalkozott. A Freibergben eltöltött idő alatt *Prof. Dr. Eigenfeld*, az Intézet igazgatója, *Prof. Dr. W. Tilch*, illetve két doktorandusz hallgató, *Tobias Schubert* és *Thomas Hentrich* voltak segítségünkre. Az egyhónapos program az Öntészeti Intézet által 2009. október 29–30-án szervezett Ledebur-Kolloquium elnevezésű szakmai rendez-

vénnyel kezdődött. A rendezvényen lehetőségünk volt számos, a kutatási terüleinkhez kapcsolódó hasznos és érdekes előadást meghallgatni, természetesen német nyelven. A nyelvtanulás szempontjából nagyon fontosnak tartottuk, hogy német nyelvtanfolyamon is részt vegyünk, ezért heti két alkalommal a német nyelv rejtelveivel ismerkedtünk. Az egy hónap alatt módunk volt részletesebben is megismerkedni az egyetemmel és magával az intézettel. Betekintést nyertünk abba, hogyan is dolgoznak, milyen kutatásokat végeznek együttes munkával nap mint nap a hallgatók és az oktatók a nagyon jól felszerelt műhelysarnokban. Volt szerencsénk részletes beszámólót kapni Európa egyik legmodernebb öntészeti homoklaborjáról, ami nagyban segíti az ottani hallgatókat is munkájukban. Nagyon sok szóbeli és írásbeli szakmai információt kaptunk kutatási témáinkhoz kapcsolódóan, amelyeket a jövőben minden bizonynyal eredményesen tudunk majd felhasználni. Mártának lehetősége volt megismerkedni az ottani kutatócsoport által használt mágneses keverőberendezéssel, valamint kutatásaik eredményeivel. Az ott található gép maximális teljesítménye ugyan kisebb, mint a miskolcié (mindössze 50 mT), de ezzel a berendezéssel is jelentős kutatásokat folytattak és terveznek a jövőben is folytatni.

A velünk foglalkozó doktorandu-

szokkal, akik hozzánk hasonlóan kokilla-ill. nyomásos öntéssel foglalkoznak, a kutatómunka sok érdekes kérdésével vitattuk meg, amelyek hasznosak és építő jellegűek voltak számunkra.

A tanulmányút alatt lehetőségünk nyílt arra, hogy Chemnitzben a Flender Guss vasöntödében, Annabergben a Handtmann nyomásos öntödében üzemlátogatáson vegyünk részt. Ezen a két üzemen keresztül némi betekintést nyertünk a Németországban alkalmazott öntészeti technológiákba és az ott folyó termelésbe. Mindkét helyen segítőkészen fogadtak bennünket és lelkesen beszéltek az ott folyó munkákról. Habár a válság őket is elérte valamilyen szinten, de bizakodóak, mert folyamatosan javul a helyzetük.

Természetesen nem csak szakmai jellegű programokat szerveztek számunkra. Szabadidőnkben megnézhattuk a csodás augustusburgi kastélyt, illetve elvegyülhettünk Chemnitz és Drezda belvárosának forgatagában. A Freibergben eltöltött négy hét alatt megismerkedtünk egy barátságos német kisváros kultúrájával és lehetőségeivel. Nagyon jól éreztük magunkat mindvégig, és elmondhatjuk, hogy nagyon hasznos és eredményes volt a nemzetközi tapasztalatszerzés úgy szakmailag, mint a kapcsolatépítés szempontjából.

 Szombatfalvy Anna – Tokár Monika
– Tóth Márta

■ MÚZEUMI HÍREK

In memoriam Kiszely Gyula*

„Ámde könnyelműen ne ítéljen senki. Külön világ honol a gyárkapun belül a kemencék tövén hol levesként forr a vas az emberekről veríték szakad és gyűrött ingükön a sókéreg kiül.”
(*N. Lakatos Zoltán: Emlékmű Özdnak*)

Az 1980-as éveket írtuk, Romániában többnyire a „se ki, se be” állapot uralkodott, már ami a tudományos kutatók szabad utazgatását illeti. Persze mindez szép rejtett módon történt. A levéltárak azért nyitva tartottak, akárcsak a múzeumok, de csak azt tekinthette meg bárki, amit „kikészítettek” számára. Így volt ez a marosvásárhelyi Bolyai Múzeumban is, aminek igen nagy volt nyaranta a látogatottsága. A tárlatvezető néhány mondat után a kedves lá-

togetóra bízta a tárlat megtekintését.

Jómagam ebben az időben éppen a disszertációmát írtam Bolyai Farkas kemenceszerkezeteiről, és szinte minden időmet a múzeum fölötti Teleki–Bolyai könyvtár olvasótermében töltöttem.

Egy napon magyarországi csoport érkezett a múzeumba, egy műszaki intézet munkatársai. Kérdéseket tettek fel a tárlatvezetőnek az ott található Bolyai-kemencékkel kapcsolatosan (1. kép). A kérdések annyira szakmainak tűntek, hogy a bölcsész szakos tárlatvezető nem tudott megbirkózni vele, ezért igen nagy kockázatot vállalva azzal, hogy egy olvasót hív segítségül, értem küldött az olvasóterembe. Én pedig hosszabb ideig válaszoltam a vendégek kérdéseire. A szokatlan tárlatve-

zetés után az egyik turista házaspár azt kérdezte, hogy tudnának-e nekem valamilyen segíteni a kutatásaimban? Én elmondtam, hogy számomra az egyik legizgalmasabb kérdés az, hogy a Bolyai-féle kemencék (többszintes, hosszú füstjártú öntöttvas kályhák), amiket többnyire Vajdahunyadon vagy Ruszkcán sorozatban öntöttek az 1840-es évektől kezdődően, vajon milyen körben terjedtek el Erdélyen túl. Sajnos nem áll módomban ezeknek az adatoknak utánajárni, mert külföldre csak korlátozott mértékben utazhatunk, többnyire váltópénz nélkül. Levelezést sem igen folytathatunk, mert a levelek gyakran elvesznek, azok is, amiket küldünk, de még inkább azok, amiket kapunk. Ily módon kapcsolatba sem tudok kerülni sem intézmény-